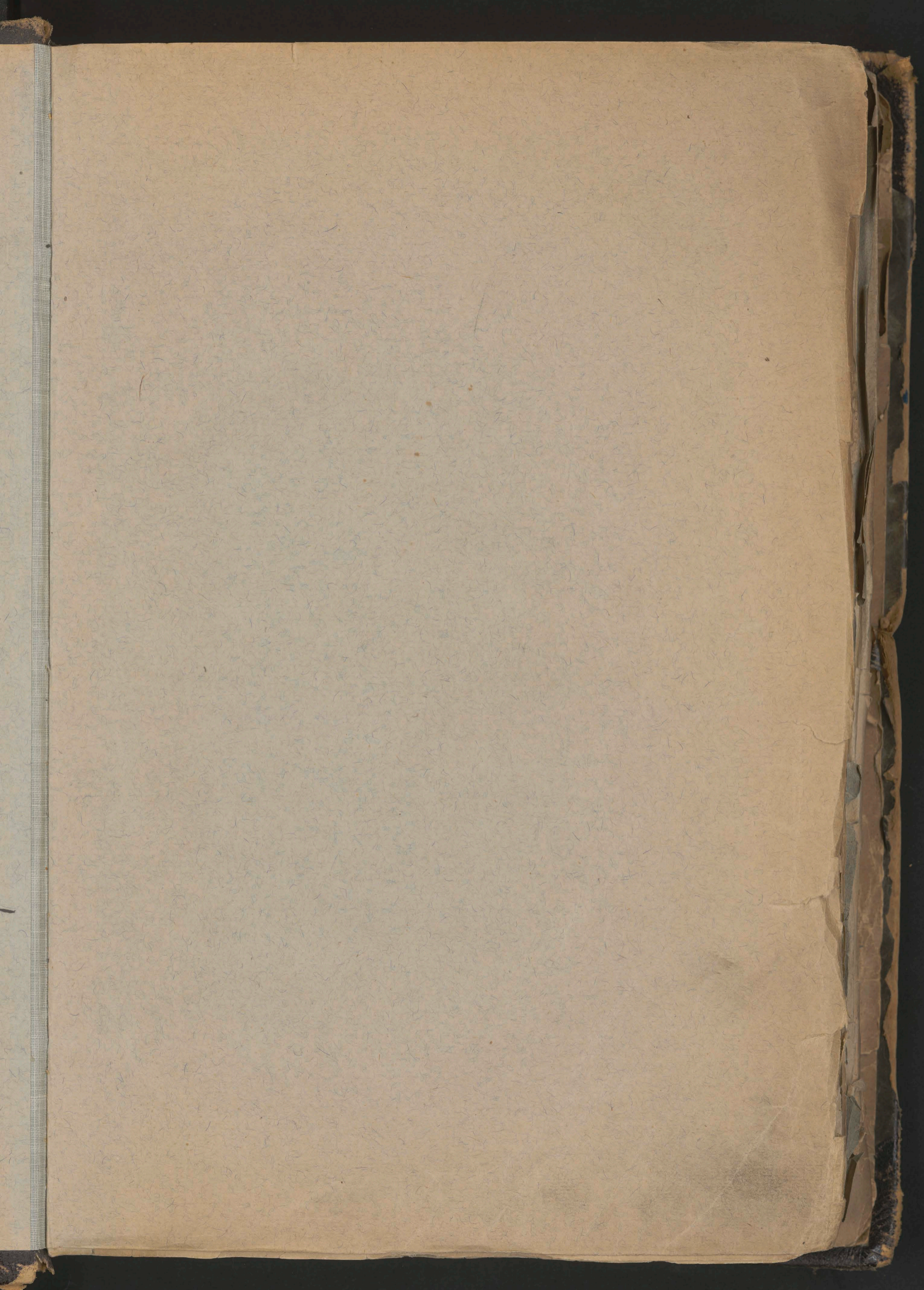
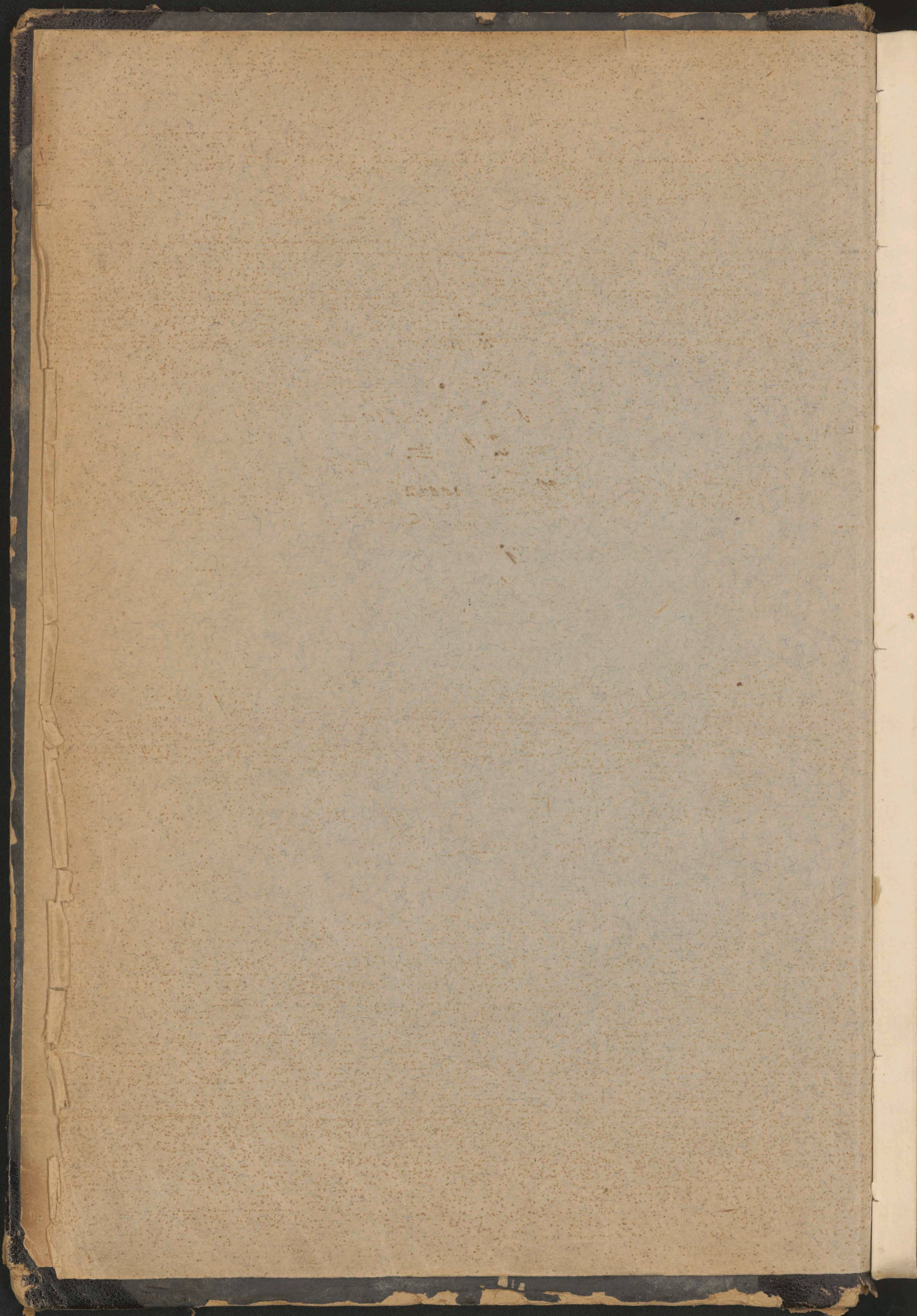

15027
C. BIBLIOTHECA
MUSEI HIST. NAT. BRACCIATI
F. 1816

01123

Hr. Wask. 42

15027. III.

Sejm czteroletni
Nowy ustawy i pisma
zawarte w T. II. 1790-1791.

1790.

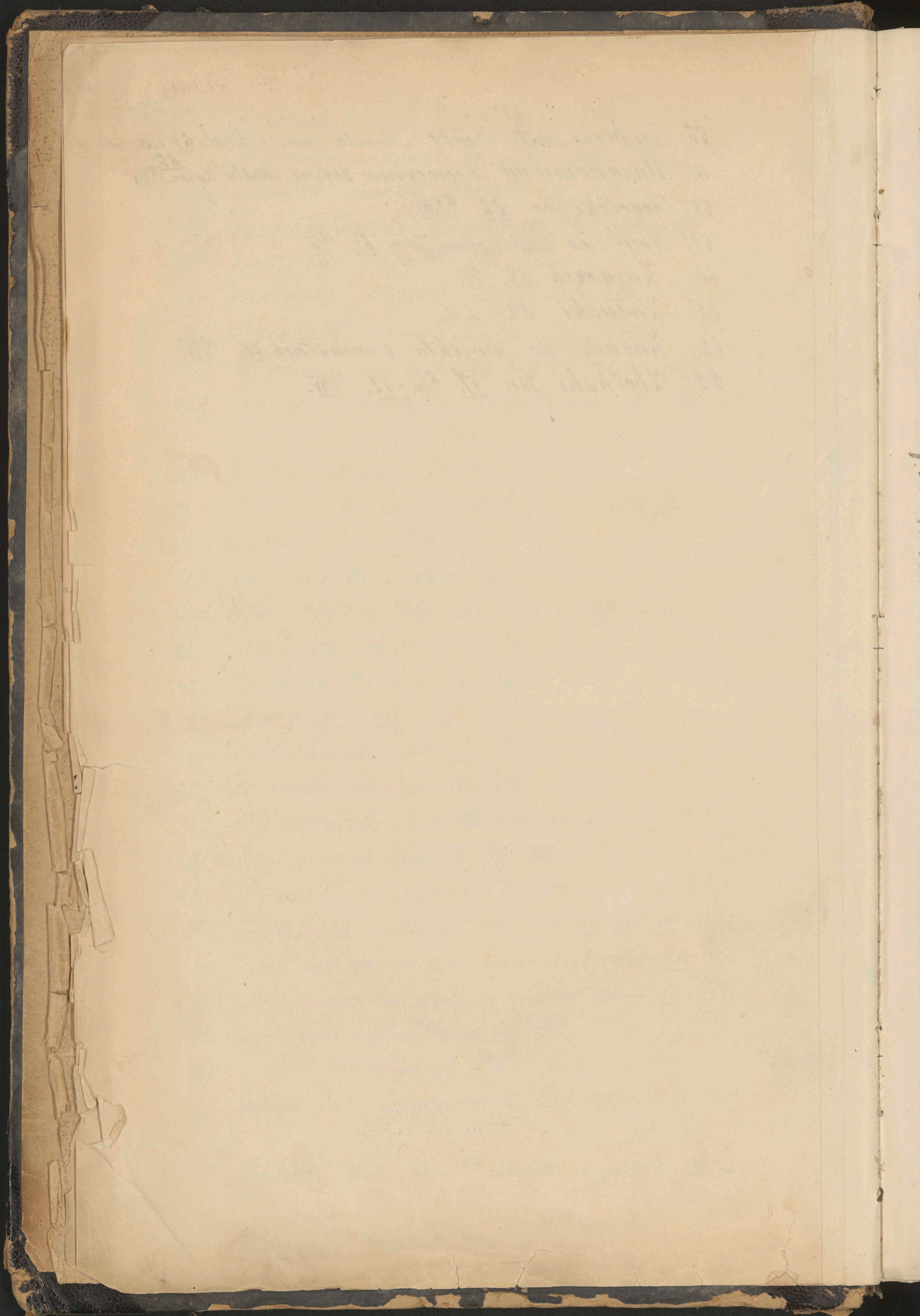
- 1.) Albertrandi J. Uwagi nad wolnością dru-
kowania 1. s. d.
- 2.) Chomiński Jan 2. 21/X.
- 3.) Co na tym Sejmie komiecznie ustanowić potrzeba 3. s. d.
- 4.) Sekiert Jan: List do Matachowskiego, marzarka 4. 3/X
- 5.) Glawe Karol: Projekt banku narodowego 5. 8/XII.
- 6.) Kaspary Jan: 6. 7/II, ~~6.~~
- 7.) Kosciałkowski Tadeusz 7. 16/VIII.
- 8.) Krasinski Adam 8. 18/IX.
- 9.) Leszczyński 9. 10/VI. 1790.
- 10.) Lipiński Józef 10. 12/XI.
- 11.) Matachowski Stan. 11. 20/X. 12. 24/X. 13. 16/XI.
- 12.) Moszyński Franc. 14. s. d.
- 13.) Ostrzeżenie o fałszywym doniesieniu pod hasłem
Włocian Starostwa Wielonickiego. 15. 23/III.
- 14.) Piniński Wojciech: Projekt względem Starostwa. 16. s. d.
- 15.) Plenipotenci miast polskich. 17. s. d.
- 16.) Projekt o miejscu dla sejmów 18. s. d.
- 17.) " : Urządzenie fabryk 19. s. d.
- 18.) Prośba miasta Lublina 20. s. d.
- 19.) Prośba od officialistów skarbu koron. 21. s. d.
- 20.) " miast koron. i H. Ks. Lit. 22. s. d.
- 21.) Rozrządzenie rzyżki zbożowej w Koronie i H. Ks. P. 23. s. d.
- 22.) Przewuski Seweryn: Protestacja przeciw sukce. Tromu. 24. 25/IX.
- 23.) Przewuski Józef: Manifest przeciw sukce. Tromu 25. 11/X.
- 24.) Skarżński Francisz. Skarga. 26. 25/XI.
- 25.) Sokolowski Serafin 27. 10/VI.
- 26.) Sołtyk Stanisław: 28. 31/X.

- 27.) Stodnicki Franc. 29. 22/X.
- 28.) Staništon August 30. 18/X. 30a 15/III.
- 29.) Suplika miasta Kowala 31. 20/V.
- 30.) Świętosławski Wojciech 32. 15/VII.; 33 10/VIII.
- 31.) Taszycki Gabryel 34. 16/XI.
- 32.) Trzebiński: Projekt względem starosta 35. s. d.
- 33.) Uniwersał skonf. Stanów 36. s. d.
- 34.) Ukazanie na wojewodę Łubę 37. s. d.
- 35.) Zalecenie Kommissji Skarbu Koron. 38. 25/XII.

R. 1791

- 36.) Brexa Stanisł.: 39. 4/I.
- 37.) Chotoniowski Ksawery: Reforma cydłów 40. s. d.
- 38.) Czacki Michał: 41. 7/XI.
- 39.) Czarnotorski Adam 42. 28/X.
- 40.) Cytos obywatela do Stanów 43. s. d.
- 41.) Gorkeniński August: 44. 14/II.; 45. 12/V.
- 42.) Hleyking Henryk. K. 46. 12/II.
- 43.) Karp M. F. 47. 24/I.
- 44.) Ledochowski Ant. 48. 14/II.
- 45.) Lizeniński Marein 49. 14/IV.
- 46.) Matorchowski Stan. ~~50~~ Uniwersał 50. 7/V.
- 47.) Matuszewicz Tad. 51. 5/V. ~~51~~
- 48.) Męciszewski Kasper 52. 12/VIII.
- 49.) Pomiatowski Michał 53. 28/X. 54. 5/XII. 55. 5/XII [odm. col.]
- 50.) Prawo pod tyt: Miasta nare krol. wolne 56. 18/IV.
- 51.) Rozgraniczenie dóbr w Provinc. Koron. 57. 5/XII.
- 52.) Skorkowski Albin. Karim. 58. 9/V.
- 53.) Sołtyk Stanisław 59. 28/X.
- 54.) Urządzenie wiecyste królew. exym. 60. s. d.
" " " " " 61. 19/XII.
- 55.) Trebiński Ant.: Projekt: Miasta nare krol. 62. s. d.
" " " " " 63. s. d.

- 56.) Trębicki Ant: Projekt Miasta nowe Krol. 64. s. d. [odm. ed.]
57.) Uwiadomienie o corocznem deficit skarbu Koron. 65. 28/X.
58.) Hoycicki Jan 66. 6/VIII.
59.) Wolff de Ludinghan Jerry 67. 12/II.
60.) Kajaerek 68. 1/II.
61.) Latuski 69. s. d.
✓ 62.) Zasady do projektu o miastach 70. 14/IV.
63.) Lboinski Jan. 71. 6/IV.; 72. 14/IV.

PRZYMOWIENIE SIĘ
JASNIE WIELMOZNEGO JĘGOMOSCI PANA
 JANA NEPOMUCENA
 ZBOINSKIEGO

STAROSTY MSZANSKIEGO
 KAWALERA ORDERU ŚWIĘTEGO STANISŁAWA
 POSŁA ZIEMI DOBRZYNSKIEJ,
 W MATERYI MIAST

Dnia 14. Miesiąca Kwietnia Roku 1791.

W STANACH SEYMUIĄCYCH

M I A N E.

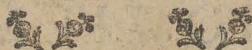
NAYIASNIEYSZY KROLU PANIE MOY MIŁOSCIWY!!
 PRZESWIETNE RZPLTEJ SKONFEDEROWANE STANY!

Tłomaczenia mego, na głos Jaśnie Wielmożnego Poznańskiego Sokolnickiego, iako z liczby Deputowanych do Konstytucyi, służną znajduję przyczynę,

Nie będę się rumienił, nie będę się tait przed Wami Nayiasniey sze Stany, żem się w Deputacyi rozpisał, ale z rozpifu mego winienem się razem usprawiedliwić.

Równe y iedney mocy Prawo upoważniło obie Deputacye, równe y iedne światła, zaufanie y chęć Dobra ogólnego, powodowały zdania obydwóch Deputacyi, równa Cnota y charakter obydwóch tych Deputacyi przewodniczy, ale też równie iako Ludzie y przesądowi, y niedogodności podlegli, nieśmy pod wyższe światła Ważne Opinie nasze.

Praca Deputacyi do Miałt z kilkunastu Osob złożoney, podobnież nie od kilkunastu, Osob, ale od całego składu Seymuiących Stanów chce znaleźć opinii swej rozwiązanie.

Dzieło Deputacyi do Miast iednomysłnością ułożone, przychodzi pod Sąd Wafz obok z Dziełem Deputacyi Konfitytucyney.

Co są Miasta, co Mieszczanie, iaki porządek Cywilny Miast, U rządzenie Sprawiedliwości Miast, cztery są Artykuły, czyli podziały za principium wzięte od Deputacyi Konfitytucyney. Piąty zaś Podział Prerogatywy.

Wszystkie te Artykuły y toż samo principium mają Miasta Polskie, y Litewkie, w Zasadzie Prawa Teutońsk ego, Chełmińskim &c: zwanego, a od Kazimierza Wielkiego y Następców innych Królów, za Prawo fundamentalne dla Miast Polskich ustanowionego. Co wszystko obemytne w krotkim opisie Projekt Deputacyi do Miast.

Zdawała się równa powolność Decyzyi Osob Deputacyą Konfitytucyją składających, do pety, do pety principia w opisanu obowiązków nie zbliżyły nas do treści rzeczy.

Ta w pierwszych podziałach naycelnieysza znajduje się tylko różnica, że Szlachta może zastępować Mieszczan powolania y ich Urzędy, przez Projekt Deputacyi do Miast, a Szlachta nie popelnia Abusum Nobilitatis prowadząca handel, Projektu Deputacyi Konfitytucyney są wyrazy.

Tak jest Nayiasnieysze Stany, do pety izedłem iednomysłnością, do pety na obowiązki mógłbym był zezwalać dla Miast y Mieszczan; Ale wkładając obowiązki, a widząc przepis znaczenia Mieszczan wcale różniący się od znaczenia Opinią Deputacyi do Miast wyznaczoney proponowanego. Nieumiałem y nieumiem odmienić zdania, iakie wprzod miałem; A tak że cały Projekt Deputacyi do Miast, biorę za powód rospifu mego oświadczyłem się.

Wafzą było myślą Nayiasnieysze Stany, Lud mieyski uczynić Ludem pożytecznym, zachęcić Cudzoziemcow, odżywiając wolność Miast, odżywić wzrost ich, y Prerogatywy, przez oddanie znaczenia godnego Epoce wzrastającej Swietności Rzeczypospolitey na Seymie aktualnym.

Dofyc tłumaczyłem w tey Swiatyni, iakie są Prawa Miast, których nie będę powtarzał; ale któż zaprzeczy Ratyfikacyi przez Miasta Traktatu z Krzyżakami? kto się nie zastanowi nad Statutem Kazimierza W. słyszany tu był głos dopiero Senatorsa poważnego, że po Roku 1500. nie masz Praw pozwalających Reprezentacyi Miastom, Statut Alexandra jest późnieyszy, bo w Roku 1505. a wszak Prawo Zygmunta I. późnieysze, gdy mówi w słowach: *Quia contra Ius iurandum nostrum nullius Literas & Privilegia frangere & mutare possumus, & volumus, nisi fortasse illorum ad id accedat Consensus,*

A wszak w Roku 1614. Zygmunt III. Listem swoim na Seym Koronacyi Posłów Miasta Krakowa wzywa do Warszawy, równie y Władysław czwarty w Roku 1644.

❁ ❁

Roku 1568. dnia 15. Czer: na Seymie General: grodzień: Przywilej Zygmunta Augusta Miastu Wilnu dany, w którym Osoby w Magistracie zasiadające porównywa, y trzech Posłów na Seymy *cum voce activa* wysyłać z tego Miasta dozwala.

Roku 1568. dnia 29. Marca na Seymie Lubelskim na rzecz Miasta Bielska Podlaskiego y Brańska wydane Krolewskie Swiadcstwa, oraz od tychże Miast *in Libris Legationum* w Metryce Koronney znajdujące się dwie Instrukcye Posłom tych Miast dane, probują że ciż Posłowie na Seymie znaydowali się.

Możnaż Nayiasnieysze Stany, zakładać trwałość Rządu przepisując Prawidła a odpychając Prawa.

Kiedy Wafze Przepisy y Ustawy mają być zgodne z sprawiedliwością y polityką, kiedy z nich wypływać ma połączenie, jednością, zaufaniem y interessem ogulnym wszystkich Rzpltey Mieszkańców, kładźmyż fundamenta tych Praw, nie na chwiejącym się gruncie.

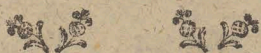
Jeżeli Nayiasnieysze Stany, chcemy być wolnemi, jeżeli chcemy by do nieukontentowania jedney klasy ludzi, względem drugiej nikt ni podszeptowaniem, ni uwodzeniem nie mógł wzruszać spokojności, jeżeli chcemy by ni Cudzoziemiec, ni przemożny, lub zszuchwalony Polak nam nie przewodził. Czyńmyż taki związek wszystkich Mieszkańców, by łączył bez zazdrości znaczenie, byt y przywiązanie, do Oyczyzny iak naydoskonaley wszystkich Obywateli Kraiu tego, stosujemy Prawa nasze y do wieku y do czasu, w którym żyjemy, na co patrzemy.

Słuszna jest lekliwość Nayiasn: Stany, Stanu Rycerskiego, y kowolwiek ma zaszczyt Urodzenia od Naddziadów swoich Szlachcica, słusznie decydując materyą aktualną, mówić może te słowa, które nigdy Cesarz Rzymski powiedział, podpisując Dekret, *Utinam non nossem Literas*. Ale też razem każdy Urzędujący powinien brać mocno na uwagę, że z iakim przekonaniem chcemy widzieć posłuszeństwo Prawom, takim Duchem trzeba, aby same Prawa były pisane.

My kiedy chcemy Prawa Reprezentacyi Miast żądaney, czy to za Krolów Dziedziców nadane, czy to później w Exekucyi zaniedbane, zostawić chcemy. My powiedzmy: *Omnes noscamus, quod agitur Omium causa agitur, finis a iudicio nostro pendet.*

Powiedziałem w czym mi myśl moją wywiązać należało, stawałem przy Proiekcie Deputacyi do Miast, bom stawał przy zbiorze zdań Mężów Deputacyą do Miast składających, y cnotą y znajomością Prawa, y miłością Dobra Narodu, y zastanowieniem się z rozważą, nad Materyą Miast nikomu nieustępujących rozpisałem się, bo zdania raz danego odmienić nieumiem, bobym krzywdził y Deputacyą do Miast wyznaczoną, y siebie samego.

Odwołuję się do całej Publiczności, iakie były zdania moje od początków, aktualnego Seymu, nigdy nie był nikomu obowiązany.

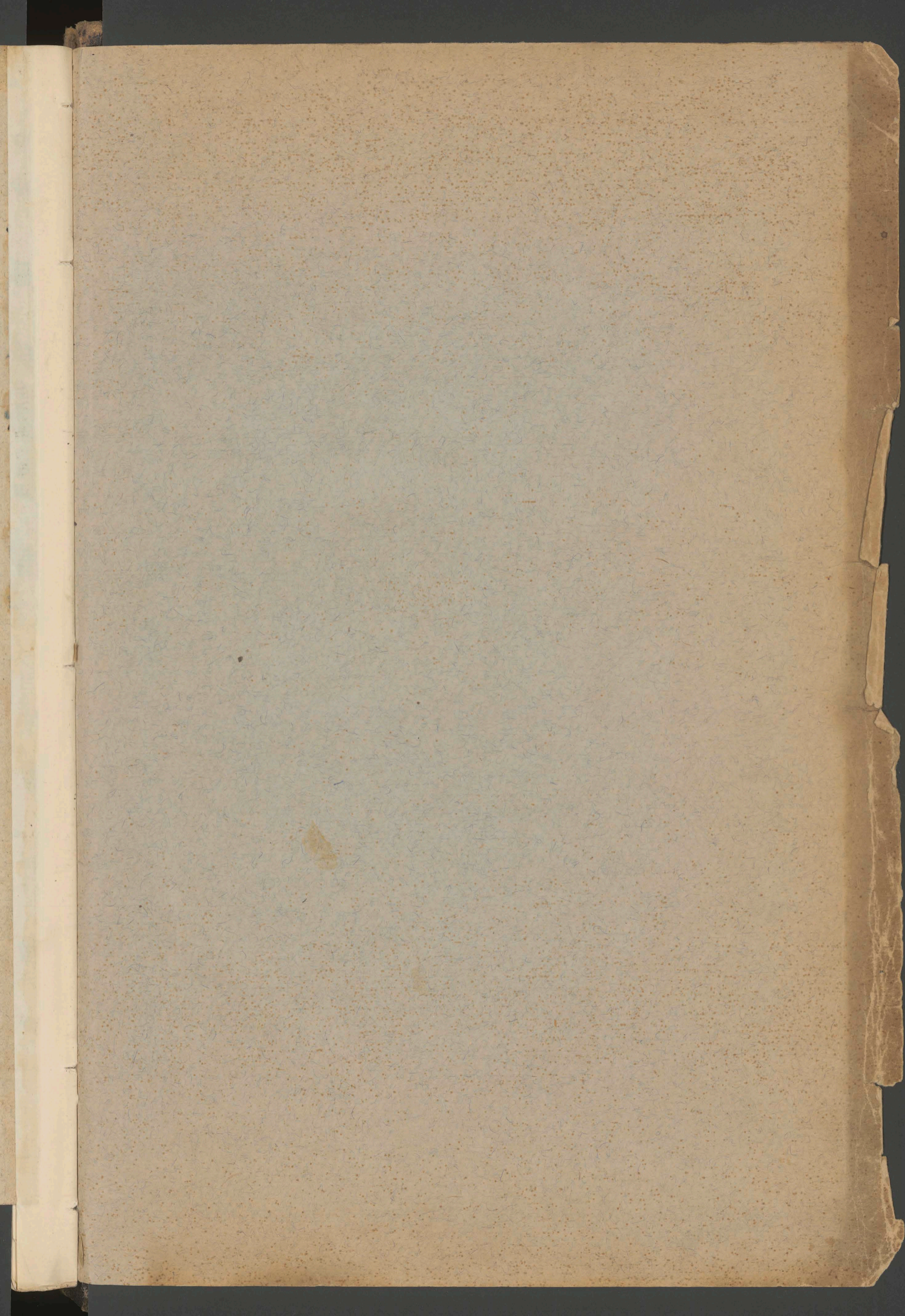
nikomu ani ulegający, ani podlegający, mówiłem y mówię zawsze, tak iak poznaię, iak się przekonywam, powtarzałem tylokrotnie y powtarzam, że niejednością zginie Rzeczpospolita a My będziemy przyczyną Jey zguby.

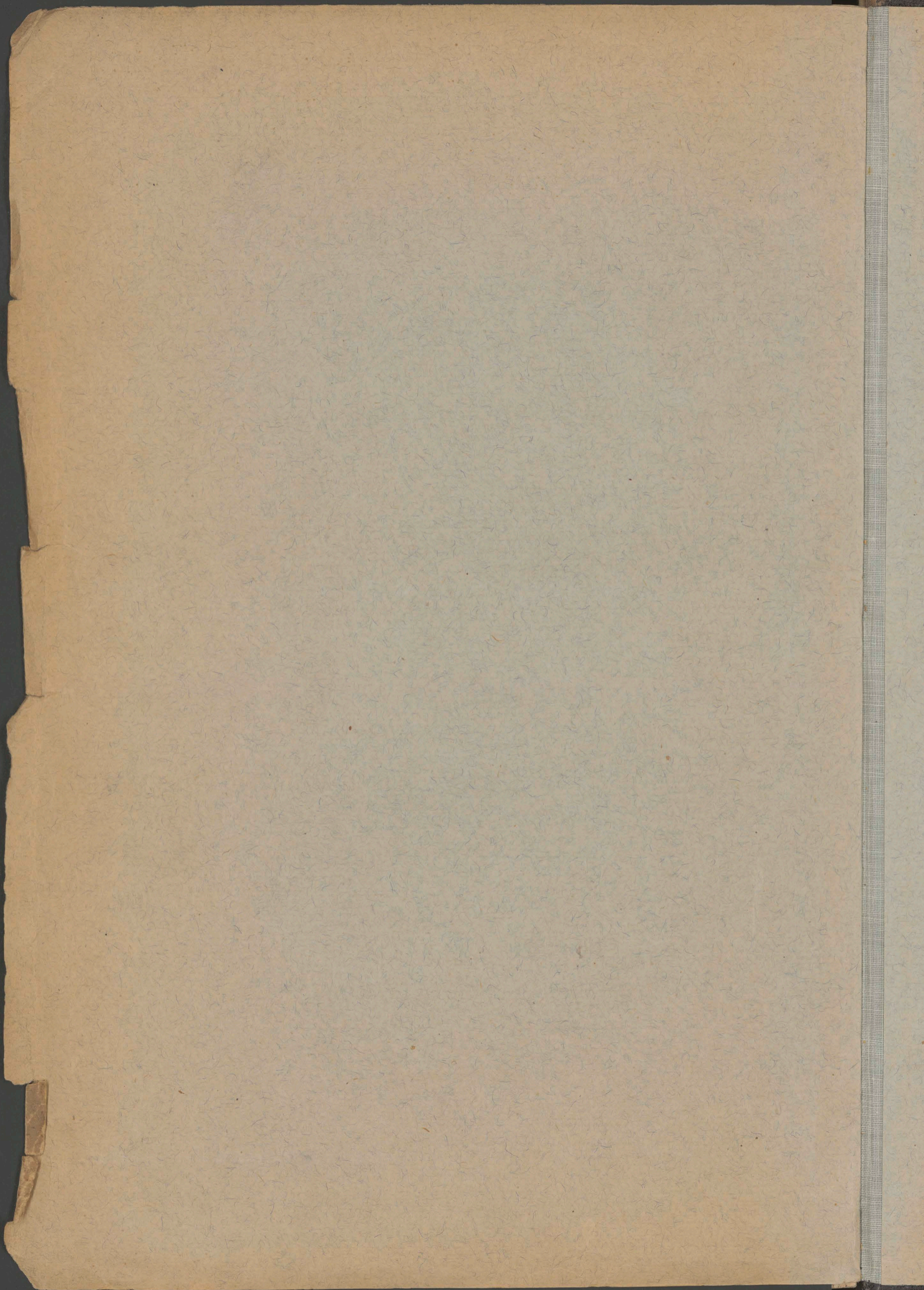
Do Was Wielcy Mężowie należy Sądzić, od Was czeka cała Publiczność decyzji w tak ważney materji, zdanie moje znajdę w zdaniu waszym, y powiem. *Non me plus velle, quam Universam Rempublicam.*

Ty Mężu pełny sławy, Mężu który zdrady w sobie nie znasz, który y zaufania y poważenia nietylko nas Seymujących, ale y całego Narodu stałeś się ze wzzech względów godnym JW. Mości Panie Marzałku Seymowy y Konfederacyi Koronney, w zdaniu twym przekładanym w Deputacyi Konstytucyney, tłumaczącym chęć Dobra Publicznego, wystawiającym przyszłą szczęśliwość y spokojność Narodu, znalazłem przykład naśladowania godny, a razem iako Deputowany do Miast stawać przyczynę miałem przy zdaniu moim pierwszym, nie do Prawoactwa ogólnego, ale tylko do Reprezentacyi Miastom w Interestsach handlu y Podatków otwierac swe żądanie pozwalającym.

Najjaśnieyszy Panie! miłość y bojaźń utrzymują naywyższą Władzę Panujących, na pierwszym ugruntowałaś szczęśliwość Prowadzenia Twego, prowadz nas do iedności, drugą własnością przekładay zgubę lub pozytki Narodu, oświecay nas, wyprowadzay z błędu, użyczay światła, a przez Najsławnieyszy dar rozumu twego, y cnotliwej Duszy, doprowadzay do Prawa pożytecznego Narodu.

Stawam przy Proiekcie Deputacyi do Miast y o czytanie dopraszam się tegoż Proiektu.

1
3
9
17
28
25
30
40
41
47
53
59
60
69

Biblioteka Jagiellońska

sldr0022283

